

บทสรุปผู้บริหาร

สืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เห็นชอบกับ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำเสนอ ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมมีหน้าที่สนับสนุนกับ Roadmap ดังกล่าว

ในการนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้จัดทำแผนการจัดการกากอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรม ซึ่งจะมีผลต่อแผนปฏิบัติงานและงบประมาณของกระทรวงอุตสาหกรรมในระยะ ๕ ปี ตลอดจนจะมีผลต่อเนื่องถึงการพัฒนากากอุตสาหกรรมของประเทศต่อไปในอนาคตซึ่งมีรายละเอียดของแผน ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑) โรงงานจำพวกที่ ๓ ที่แจ้งประกอบกิจการแล้ว เข้าสู่ระบบการจัดการกากอุตสาหกรรม โดยดำเนินการแจ้งการขนส่งกากอุตสาหกรรมออกไปบำบัด/กำจัด/รีไซเคิล เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา ๕ ปี

๒) มีการควบคุม กำกับ ดูแล ยานพาหนะขนส่งกากอันตรายทุกคัน โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานราชการเครือข่าย และระบบการติดตามยานพาหนะโดยใช้เทคโนโลยีผ่านสัญญาณดาวเทียม (GPS)

๓) โรงงานรับบำบัด/กำจัด/รีไซเคิลกากอุตสาหกรรม ได้รับการตรวจสอบ โดยหน่วยงานของรัฐและเอกชน (Third Party) ทั้งทางตรง โดยวิธี Post Audit/Inspection และทางอ้อม โดยวิธีสุ่มตรวจเอกสารกำกับของเสีย (Waste Manifest) เพื่อให้การประกอบกิจการโรงงานถูกต้องตามกฎหมายและหลักวิชาการ

๔) พนักงานเจ้าหน้าที่มีวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานและมีการถ่ายโอนอำนาจให้แก่หน่วยงานระดับจังหวัด รวมทั้งมีเอกชน (Third Party) ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

๒. เป้าหมาย

๑) โรงงานจำพวกที่ ๓ ที่แจ้งประกอบกิจการแล้ว แจ้งการขนส่งกากอุตสาหกรรมออกไปบำบัด/กำจัด/รีไซเคิล เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องปีละอย่างน้อย ๑๒,๐๐๐ โรงงาน เป็นระยะเวลา ๕ ปี

๒) กากอุตสาหกรรมอันตราย และกากอุตสาหกรรมไม่อันตราย ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา ๕ ปี เป็นปริมาณปีละ ๐.๔๗๓ ล้านตัน และ ๘.๐๑ ล้านตัน ตามลำดับ

๓. ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังกับผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างเป็นขั้นตอน และช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ประสงค์จะปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างความร่วมมือและแรงจูงใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้มีความตระหนักรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการกากอุตสาหกรรม และมีระบบฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับปริมาณงานและใช้งานได้โดยสะดวก รวมทั้งการเพิ่มรางวัลสินบนนำจับ สำหรับประชาชนผู้แจ้งเบาะแส

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุน ด้านวิชาการ เทคโนโลยี การจัดหาพื้นที่รองรับการจัดการกากอุตสาหกรรมในอนาคต และตรวจสอบการขนส่งกากอุตสาหกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แก้ไข/ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค เพิ่มบทบาทของอำนาจความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย และออกระเบียบให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีวิธีปฏิบัติงานที่ชัดเจน

แผนการจัดการกากอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

๑. ความเป็นมา

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติเกี่ยวกับ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงอุตสาหกรรม ในระยะเวลา ๔ เดือน (ธันวาคม ๒๕๕๗ – สิงหาคม ๒๕๕๘) โดยกระทรวงอุตสาหกรรมรับทราบผลการดำเนินงานตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้บูรณาการการทำงานเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพลังงาน เป็นต้น รวมทั้งจัดกิจกรรมรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างค่านิยมในการทิ้งขยะของประชาชนให้ถูกต้องและกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยแบ่งเป็น ๓ มาตรการ ได้แก่ มาตรการลดขยะมูลฝอย มาตรการจัดการขยะมูลฝอย และมาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมจะสนับสนุนการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

กระทรวงอุตสาหกรรมดำเนินการจัดทำแผนการจัดการกากอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ภายใต้แนวคิดการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการกำกับ ดูแลกากอุตสาหกรรมตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางอย่างครบวงจร ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักทุกฝ่าย ซึ่งได้แก่ ผู้ก่อกำเนิดของเสีย (Waste Generator: WG) ผู้ขนส่งของเสีย (Waste Transporter: WT) ผู้บำบัด/กำจัด/รีไซเคิลของเสีย (Waste Processor: WP) รวมทั้งผู้กำกับดูแลของเสีย (Waste Regulator: WR) เพื่อให้กากอุตสาหกรรมเข้าสู่ระบบบริหารจัดการได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ โดยบางส่วนของแผนนี้ สามารถตอบสนองแผนงานตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ด้วย

ทั้งนี้ กระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่า แผนการจัดการกากอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ที่จัดทำขึ้น จะถูกใช้เป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรม ซึ่งจะมีผลต่อแผนปฏิบัติงานและงบประมาณของกระทรวงอุตสาหกรรมในระยะ ๕ ปี ตลอดจนจะมีผลต่อเนื่องถึงการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศต่อไปในอนาคต

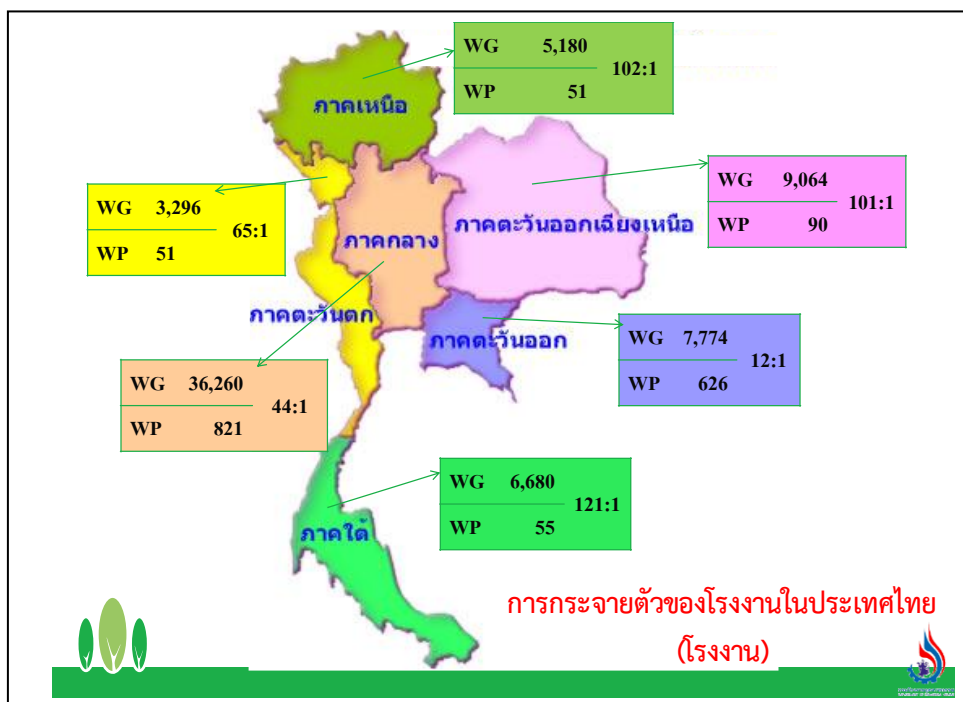
๒. สถานการณ์ปัจจุบัน

ปัจจุบัน ณ สิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีโรงงานจำพวกที่ ๓ (หมายถึง โรงงานที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ร.ง.๔) ทั่วประเทศ จำนวน ๖๙,๙๕๕ โรงงาน จากจำนวน ๑๐๗ ประเภทโรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยแยกเป็นโรงงานผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรม ๖๘,๒๖๑ โรงงาน และโรงงาน ผู้บำบัด/กำจัด/รีไซเคิล ได้แก่ ลำดับที่ ๑๐๑ ลำดับที่ ๑๐๕ และลำดับที่ ๑๐๖ จำนวน ๑,๖๙๔ โรงงาน

ตารางที่ ๑ ข้อมูลจำนวนโรงงานแจ้งประกอบ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

โรงงานจำพวกที่ ๓ (เฉพาะที่แจ้งประกอบ)	จำนวน (โรงงาน)
- ตั้งอยู่นอกนิคมอุตสาหกรรม	๖๗,๖๗๖
- ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม	๒,๒๗๙
รวม	๖๙,๙๕๕

เมื่อคิดเป็นสัดส่วนจำนวนโรงงานผู้รับบำบัด/กำจัดกากอุตสาหกรรม ต่อจำนวนโรงงานผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรม แล้ว ทั่วประเทศมีค่าเฉลี่ย ประมาณ ๑ ต่อ ๔๐ แต่เมื่อพิจารณาแต่ละภูมิภาค พบว่า ภาคตะวันออกมีการกระจุกตัวของโรงงานผู้รับบำบัด/กำจัดกากอุตสาหกรรม สูงสุด โดยมีสัดส่วนประมาณ ๑ ต่อ ๑๒ ภาคกลาง ๑ ต่อ ๔๔ ภาคตะวันตก ๑ ต่อ ๖๕ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ ต่อ ๑๐๑ และภาคเหนือ ๑ ต่อ ๑๐๒ ส่วนภาคใต้มีโรงงานผู้รับบำบัด/กำจัดกากอุตสาหกรรมหนาแน่นน้อยที่สุด โดยมีสัดส่วนประมาณ ๑ ต่อ ๑๒๑ ดังแสดงในรูปที่ ๑

รูปที่ ๑ สัดส่วน WG : WP กระจายตัวทั่วทุกภาคของประเทศ

สำหรับปริมาณกากอุตสาหกรรม กระบวนการอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้ทำการประเมินปริมาณกากอุตสาหกรรม โดยใช้ “ปริมาณกากอันตรายและกากไม่อันตรายที่โรงงานแต่ละประเภทมีการแข่งขันส่งออกไปกำจัดทั้งหมด ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เทียบกับจำนวนแรงแม้รวมของโรงงานแต่ละประเภท” จากการคำนวณ พบว่า ประเทศไทยควรมีกากอันตรายปีละ ๓.๓๕ ล้านตัน และมีกากไม่อันตรายปีละ ๕๐.๓๐ ล้านตัน และเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณกากอุตสาหกรรมที่โรงงานได้ขออนุญาตออกไปบำบัด/กำจัด/รีไซเคิลและแข่งขันส่งแล้วจริงในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สำหรับกากอันตราย จำนวน ๑.๐๓ ล้านตัน (หรือร้อยละ ๓๑) และกากไม่อันตราย จำนวน ๑๒.๒๔ ล้านตัน (หรือร้อยละ ๒๔) จากตัวเลขที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมประเมินในครั้งนี้

สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการกากอุตสาหกรรมนั้น พบว่า โรงงานผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรม ได้ลงทะเบียนแสดงความประสงค์ที่จะเป็นผู้ขออนุญาตจัดการกากอุตสาหกรรมของตนเองทางระบบอินเทอร์เน็ต ในระบบจัดการกากอุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรมแล้ว รวม ๑๗,๓๘๔ โรงงาน หรือประมาณร้อยละ ๒๕ ของโรงงานผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรมทั้งหมด ในจำนวนโรงงานเหล่านี้ มีการขออนุญาตเก็บกักภายในโรงงาน (เกิน ๙๐ วัน) จำนวน ๗,๒๘๓ โรงงาน และเป็นการขออนุญาตนำออกนอกโรงงานไปบำบัด/กำจัด/รีไซเคิล (รวมส่งออกต่างประเทศ) และแจ้งการขนส่งแล้ว จำนวน ๕,๒๙๗ โรงงาน ซึ่งเมื่อคิดเป็นสัดส่วนแล้ว มีโรงงานที่ได้มีการจัดการกากอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง เพียงร้อยละ ๗ เท่านั้น

ที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า มีผู้ประกอบการโรงงานที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบจัดการกากอุตสาหกรรมอีกจำนวนมาก ทั้งยังมีปัญหาเรื่องเรียนการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมตามที่สาธารณะต่างๆ รวมทั้งที่ดินส่วนบุคคล และปะปนอยู่ในหลุมฝังกลบขยะชุมชนจำนวนมาก ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อชุมชน และอาจจะปนเปื้อนสิ่งแวดล้อมทั้งดิน แหล่งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน สร้างปัญหาต่อเนื่องลุกลามต่อไป ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับกากอุตสาหกรรมที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกากอันตราย จะต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง กระทั่งกากอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม จึงได้จัดทำแผนการจัดการกากอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ขึ้น

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้โรงงานผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรม (Waste Generator: WG) ได้แก่ โรงงานจำพวกที่ ๓ ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบการโรงงาน (ร.ง.๔) ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีการแจ้งการประกอบกิจการแล้ว เข้าสู่ระบบการจัดการกากอุตสาหกรรมอย่างถูกต้อง โดยดำเนินการแจ้งการขนส่งกากอุตสาหกรรมออกไปบำบัด/กำจัด/รีไซเคิล ยังโรงงานผู้รับดำเนินการที่ได้รับอนุญาต (โรงงานลำดับที่ ๑๐๑ ๑๐๕ และ ๑๐๖ (Waste Processor: WP)) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา ๕ ปี โดยการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือและติดตามการต่ออายุโรงงานที่ขาดการจัดการกากอุตสาหกรรม (๖ ภูมิภาค)

๓.๒ เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลและติดตามการขนส่งกากอุตสาหกรรม พร้อมทั้งควบคุมกำกับ ดูแลผู้ขนส่งกากอุตสาหกรรม โดยเฉพาะยานพาหนะขนส่งกากอันตรายทุกคัน ซึ่งอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานราชการเครือข่าย และระบบการติดตามยานพาหนะโดยใช้เทคโนโลยีผ่านสัญญาณดาวเทียม (Global Positioning System: GPS)

๓.๓ เพื่อให้งานที่ได้รับอนุญาตให้บำบัด/กำจัด/รีไซเคิลกากอุตสาหกรรม ได้แก่ โรงงานลำดับที่ ๑๐๑ ๑๐๕ และ ๑๐๖ ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับการตรวจสอบโดยหน่วยงานของรัฐและเอกชน (Third Party) ทั้งทางตรง โดยวิธี Post Audit/Inspection และทางอ้อม โดยวิธีสุ่มตรวจเอกสารกำกับของเสีย (Waste Manifest) เพื่อให้เกิดการประกอบกิจการโรงงานที่มีคุณภาพ ถูกต้องตามกฎหมายและหลักวิชาการ

๓.๔ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้กำกับ ดูแล และผู้อนุญาต มีวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานโดยพัฒนาคู่มือการพิจารณาอนุญาตให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งมีการถ่ายโอนอำนาจให้แก่หน่วยงานระดับจังหวัด (ปัจจุบันมีการนำร่องที่จังหวัดระยองเป็นแห่งแรก) รวมทั้งมีเอกชน (Third Party) ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบเพื่อลดภาระ และทดแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

๔. เป้าหมายของแผนการจัดการกากอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

๔.๑ โรงงานผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรมในประเทศ เข้าสู่ระบบการจัดการกากอุตสาหกรรม โดยดำเนินการแจ้งการขนส่งกากอุตสาหกรรมออกไปบำบัด/กำจัด/รีไซเคิล ยังโรงงานผู้รับดำเนินการที่ได้รับอนุญาต เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องปีละอย่างน้อย ๑๒,๐๐๐ โรงงาน เป็นระยะเวลา ๕ ปี

๔.๒ กากอุตสาหกรรมอันตราย และกากอุตสาหกรรมไม่อันตราย ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามกฎหมายและตามหลักวิชาการ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา ๕ ปี เป็นปริมาณปีละ ๐.๔๗๓ และ ๘.๐๑ ล้านตัน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒ ตัวชี้วัดของแผนการจัดการกากอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

โรงงานเข้าสู่ระบบเพิ่มขึ้นต่อปี*	๑๒,๐๐๐ โรงงาน
ปริมาณกากเข้าสู่ระบบเพิ่มขึ้นต่อปี*	
- กากอันตราย	๐.๔๗๓ ล้านตัน
- กากไม่อันตราย	๘.๐๑ ล้านตัน

หมายเหตุ * ใช้ตัวเลขจากข้อมูลการแจ้งการขนส่งกากอุตสาหกรรม

๕. ยุทธศาสตร์/โครงการและกิจกรรมภายใต้แผนการจัดการกากอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

ยุทธศาสตร์ของแผนฯ มีทั้งหมด ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๕.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การควบคุม/กำกับดูแล และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง กับผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

การควบคุม/กำกับดูแลและการบังคับใช้กฎหมาย อย่างจริงจังกับผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย มีเป้าหมาย คือ ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ประสงค์จะปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้อง และลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างเป็นขั้นตอน (เริ่มจากสั่งการปรับปรุงแก้ไข สั่งหยุดโรงงานชั่วคราว และไปจนถึงการสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน) เพื่อให้มีจำนวนโรงงานที่มีการจัดการกากอุตสาหกรรมอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีมาตรการและโครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ ๑ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๓ มาตรการ และโครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ ๑

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม
๑. เร่งรัดและติดตามการต่ออายุโรงงานที่ขาดการจัดการกากอุตสาหกรรม	๑) จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือและติดตามการต่ออายุโรงงานที่ขาดการจัดการกากอุตสาหกรรม (๖ ภูมิภาค) เพื่อเป็นศูนย์กลางสำหรับให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการให้มีศักยภาพในการจัดการกากอุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับกากอุตสาหกรรมได้อย่างถูกต้อง และเป็นศูนย์บังคับใช้กฎหมายกับโรงงานที่ยังไม่เข้าระบบกากอุตสาหกรรมของกรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยกิจกรรมภายในศูนย์ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านกากอุตสาหกรรม ที่จะให้คำปรึกษาด้านการจัดการกากอุตสาหกรรม และการดำเนินการทางกฎหมายและช่วยเหลือโรงงานทั้ง ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศรวมทั้งกรุงเทพมหานคร
๒. พัฒนาระบบสารสนเทศกากอุตสาหกรรม	๑) ปรับปรุงและพัฒนาระบบสารสนเทศ การจัดการกากอุตสาหกรรม (E-license) โดยการปรับปรุงและพัฒนาระบบสารสนเทศให้รองรับงานบริการด้านการจัดการกากอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากขึ้นและอำนวยความสะดวกในการตรวจติดตามและกำกับดูแลด้านกากอุตสาหกรรมให้กับเจ้าหน้าที่กรมโรงงานอุตสาหกรรม และหน่วยงานเครือข่าย

ตารางที่ ๓ มาตรการ และโครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ ๑ (ต่อ)

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม
๒. พัฒนาระบบสารสนเทศกากอุตสาหกรรม (ต่อ)	๒) จัดสร้างระบบฐานข้อมูลและติดตามการขนส่งกากอุตสาหกรรม (GPS) โดยจัดสร้างและพัฒนาระบบฐานข้อมูลการขนส่งกากอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพ สำหรับติดตามเส้นทางการขนส่งกากอุตสาหกรรมจากต้นทางไปยังปลายทาง เกิดการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกรมโรงงานอุตสาหกรรมกับผู้ให้บริการขนส่ง
๓. ตรวจสอบโรงงานหลังการออกใบอนุญาต	๑) สุ่มตรวจโรงงาน/ติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงานรับบำบัด/กำจัดกากอุตสาหกรรม (Post Audit/ Inspection)
๔. นำกากอันตรายจากอุตสาหกรรมเป้าหมายเข้าระบบ	๑) ยุติปัญหากากอันตรายจากอุตสาหกรรมเหล็ก (ฝุ่นแดง) โดยนำกากอันตรายเข้าระบบปีละ ๐.๐๗ - ๐.๐๙ ล้านตัน
	๒) เข้มงวดกากอันตรายจากอุตสาหกรรมโลหะที่ไม่ใช่เหล็ก (ตะกรัน/ฝุ่น) โดยนำกากอันตรายเข้าระบบปีละ ๐.๐๙ ล้านตัน

๕.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความร่วมมือและแรงจูงใจกับผู้ประกอบการและประชาชน

การสร้างความร่วมมือและแรงจูงใจแก่ผู้ประกอบการและประชาชน มีเป้าหมาย คือ ให้มีความตระหนัก ความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการกากอุตสาหกรรม และมีระบบฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการอนุญาตทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถรองรับปริมาณงานและผู้ประกอบการสามารถใช้งานได้โดยสะดวก รวมทั้งการเพิ่มรางวัลสินบนนำจับจากค่าปรับผู้ลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรม สำหรับประชาชนผู้แจ้งเบาะแส โดยมีมาตรการและโครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ ๒ ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔ มาตรการ และโครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ ๒

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม
๑. ส่งเสริมการจัดการกากอุตสาหกรรม	๑) ยกระดับมาตรฐานโรงงานรับบำบัด/กำจัดกากอุตสาหกรรมเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับโรงงานผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรม
	๒) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์กากในโรงงานผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรมและลดปริมาณกากอุตสาหกรรมที่ต้องฝังกลบ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจของภาคอุตสาหกรรม ในการจัดการกากอุตสาหกรรมตามหลัก ๓Rs และส่งเสริมการใช้ประโยชน์และลดปริมาณกากอุตสาหกรรมที่ต้องกำจัด
	๓) ศึกษาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการนำกากอุตสาหกรรมมาใช้ประโยชน์ในรูปพลังงาน ๑๐ พื้นที่ เพื่อนำร่องการพัฒนาพื้นที่และใช้ประโยชน์ จากขยะมูลฝอยอย่างบูรณาการในรูปแบบพลังงานไฟฟ้าอย่างยั่งยืน รวมทั้งการพัฒนาโรงงานต้นแบบและการบริหารจัดการเพื่อเป็นแหล่งพลังงานให้แก่ภาคอุตสาหกรรม

ตารางที่ ๔ มาตรการ และโครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ ๒ (ต่อ)

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม
๑. ส่งเสริมการจัดการกากอุตสาหกรรม (ต่อ)	๔) จัดสัมมนา สร้างความตระหนัก และพัฒนาสื่อ Animation (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการจัดการกากอุตสาหกรรม
	๕) จัดทำแผนแม่บทในการจัดการเซลล์แสงอาทิตย์ (Solar Cells) เพื่อเตรียมรองรับแผงโซลาร์เซลล์ที่จะหมดอายุไม่น้อยกว่า ๒ แสนตัน จากการส่งเสริมให้มีการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานทางเลือก โดยเฉพาะพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งในอีก ๒๐ - ๒๕ ปี จะกลายเป็นกากของเสียที่ต้องได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม
	๖) จัดทำบัญชีรายการกากอุตสาหกรรมจำแนกตามประเภทโรงงาน (Wastes Profile)
	๗) จัดทำคำขออนุญาตกากอุตสาหกรรมสำหรับระบบ E-license (Smart form)
๒. สร้างความร่วมมือ	๑) ปรับปรุงตำราระบบการจัดการมลพิษกากอุตสาหกรรม สำหรับผู้ควบคุมมลพิษกากอุตสาหกรรมและหน่วยงานรัฐและเอกชน (Third Party) เป็นการปรับปรุงตำราฯ ให้มีความทันสมัยและมีความเป็นปัจจุบัน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติงาน อันจะส่งผลให้โรงงานมีการจัดการกากอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
	๒) จัดทำหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตนำกากอุตสาหกรรมออกนอกบริเวณโรงงาน (สก.๒) สำหรับเจ้าหน้าที่
๓. สร้างแรงจูงใจ	๑) เพิ่มสัดส่วนเงินรางวัลจากค่าปรับผู้ลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรม สำหรับประชาชนผู้แจ้งเบาะแส (เกี่ยวเนื่องกับยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๔ กิจกรรมที่ ๔)
	๒) ให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี/เงินสนับสนุน การแปรรูปกากอุตสาหกรรมเป็นพลังงานไฟฟ้า (Waste to Energy) สำหรับโรงงานรับบำบัด/กำจัดกากในนิคมอุตสาหกรรม

๕.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและต่างประเทศ

การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและต่างประเทศ มีเป้าหมาย คือ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของกระทรวงอุตสาหกรรม ทั้งด้านวิชาการ เทคโนโลยี จัดหาพื้นที่รองรับการจัดการกากอุตสาหกรรมในอนาคต และร่วมกับกระทรวงอุตสาหกรรม ตรวจสอบการขนส่งกากอุตสาหกรรม โดยมีมาตรการและโครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ ๓ ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๕ มาตรการ และโครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ ๓

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม
๑ เครื่องช่วยต่างประเทศ เช่น Ministry of Economy, Trade and Industry และ Ministry of Environment ประเทศญี่ปุ่น	๑) ความร่วมมือกับกระทรวงสิ่งแวดล้อมในการจัดทำคู่มือการขนส่งกากอุตสาหกรรมและคู่มือการจัดเก็บกากอุตสาหกรรม
	๒) ต้นแบบเตาเผาขยะร่วมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า (อุปกรณ์ประมาณ ๑,๘๐๐ ล้านบาท) (โครงการมูลค่า ๒,๕๐๐ ล้านบาท)
	๓) จัดหาพื้นที่รองรับกากอุตสาหกรรม ๖ แห่ง ทั่วประเทศ เพื่อรองรับกากอุตสาหกรรม ๒๐ - ๓๐ ปีข้างหน้า
๒ เครื่องช่วยในประเทศ (ภาครัฐ/ เอกชน)	๑) มอบอำนาจการอนุญาตนำออกนอกโรงงาน ให้แก่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดและการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
	๒) จัดหาพื้นที่รองรับกากอุตสาหกรรม ๖ แห่ง ทั่วประเทศ เพื่อรองรับกาก ๒๐ - ๓๐ ปีข้างหน้า
	๓) เชื่อมโยงระบบติดตามการขนส่งกากอุตสาหกรรมอันตราย (GPS) กับศูนย์ควบคุมการจราจรขนส่ง กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม
	๔) ร่วมมือกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติตรวจจับรถขนส่งกากอุตสาหกรรมอันตรายที่ไม่ขึ้นทะเบียน (ไม่มีใบอนุญาต/ไม่มี GPS)
	๕) จัดตั้งสมาพันธ์/สมาคมผู้ขนส่งกากอุตสาหกรรมอันตราย เพื่อเป็นตัวแทนประสานงานกับภาครัฐ (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)
	๖) ส่งเสริมนำเตาอุตสาหกรรมที่ไม่ใช้งานแล้วมาใช้ประโยชน์เป็นเตาเผากากอุตสาหกรรม
	๗) พัฒนาหน่วยงานเอกชน (Third Party) สำหรับตรวจต่ออายุโรงงานแทนพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสถาบันเครื่องช่วย

๕.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การแก้ไข/ปรับปรุงกฎหมายเพื่อติดตามผู้กระทำผิดและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย

การแก้ไข/ปรับปรุงกฎหมาย มีเป้าหมาย คือ เพิ่มบทลงโทษ ให้สามารถติดตามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับกากอุตสาหกรรม (เพิ่มโทษจำคุก) แก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย และออกระเบียบให้เจ้าหน้าที่รัฐมีวิธีปฏิบัติงานควบคุมที่ชัดเจน ลดการใช้ดุลพินิจ โดยมีมาตรการและโครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ ๔ ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๖ มาตรการ และโครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ ๔

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม
๑. เข้มงวดกับโรงงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับกากอุตสาหกรรม	<p>๑) เพิ่มบทลงโทษ ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งจำทั้งปรับ เพื่อให้มีเวลาดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดได้ทันก่อนหมดอายุความ</p> <p>๒) ออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เกี่ยวกับการไม่ต่ออายุใบอนุญาตฯ โรงงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายกากอุตสาหกรรม</p>
๒. แก้ไขปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการ	<p>๑) ปรับปรุงประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เกี่ยวกับบัญชีรายชื่อของเสียเคมีวัตถุ (Chemical Wastes) เพื่อขจัดปัญหาการนำเข้า/ส่งออก/ครอบครองของเสีย</p> <p>๒) ออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อยกเว้นการขออนุญาตกากอุตสาหกรรมไม่อันตราย ๙ ชนิด (๕๓ รายการ จากกากอุตสาหกรรมทั้งหมด ๘๐๘ รายการ)</p> <p>๓) แก้ไขประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ. ๒๕๔๘ (คํานิยาม วิธีกำจัด และรหัสของเสีย)</p> <p>๔) แก้ไขประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เกี่ยวกับประกันภัยความเสียหายการขนส่งกากอันตราย (ปรับลดจาก ๓๐ ล้านบาท เป็น ๕ ล้านบาท) เพื่อปรับลดจำนวนเงินค้ำครองของกรมธรรม์ประกันภัยความเสียหายจากการขนส่งกากอุตสาหกรรมอันตรายให้มีความเหมาะสม โดยปรับลดจาก ๓๐ ล้านบาท เป็น ๕ ล้านบาท</p>
๓. ลดภาระ/ทดแทนการใช้กำลังคนภาครัฐ	๑) ออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมให้หน่วยงานเอกชน (Third Party) เป็นผู้ตรวจสอบโรงงานแทนพนักงานเจ้าหน้าที่
๔. กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่	<p>๑) ออกระเบียบกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง การเชื่อมโยงสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์จากระบบติดตามยานพาหนะโดยใช้เทคโนโลยีผ่านสัญญาณดาวเทียม (GPS)</p> <p>๒) ออกระเบียบกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง การระงับการให้บริการของโรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรมที่ไม่พร้อมให้บริการ</p> <p>๓) ออกระเบียบกรมโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อสุ่มตรวจ Balance Sheet/ Manifest (สุ่มตรวจเอกสารควบคุม)</p> <p>๔) แก้ไขระเบียบกรมโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มสัดส่วนเงินรางวัล สำหรับประชาชนผู้แจ้งเบาะแส (ตามยุทธศาสตร์ ๒ มาตรการ ๒.๓ กิจกรรมที่ ๑)</p>